

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن
مكتوباً

القرآن العظيم
الذي هو نور
الهدى

والذي هو نور
الهدى
والذي هو نور
الهدى

اطلاع

اس مطبع میں ہر علم و فن کی کتب کا ذخیرہ سلسلہ وار فروخت کر لیے موجود ہے اور فہرست مطول اور سکی ہر ایک شائق کو چھاپے خانے سے مل سکتی ہے جسکے معائنہ و ملاحظہ سے شائقانِ علم حالاتِ کتب کے بخوبی معلوم فرما سکتے ہیں قیمت بھی ازان ہوا اس کتاب کے ٹیبل پریس کے صفحہ سادہ میں کلیات و دوا دین و قصائد فارسی و تذکرہ شعرا اور کتابین قصص نظم و رسی وغیرہ درج کرتے ہیں تاکہ جس فن کی یہ کتاب ہے اُس فن کی اور بھی کتب موجودہ کارخانہ سے قدر و انون کو آگاہی کا ذریعہ حاصل ہو۔

کلیات و دوا دین و قصائد فارسی

کلیاتِ جزین - یہ مجموعہ نوا اور روزگار سے بہرہ مند رسائل ہیں۔

۱۔ سوانح عمری حضرت مصنف - ۲۔ تواریخ

سلاطین - ۳۔ قصائد نصیحت علیہ السلام

۴۔ دیوان مصنف - ۵۔ تنزیلات

صفیر اول و مہینہ انجمن - ۶۔ تنزیلات

خزائن - ۷۔ فرہنگ نامہ - ۸۔ تذکرہ

تذکرہ العاشقین - مصنف شاعر عظیم لفظ

و جدید لہجہ شیخ محمد علی خرمین۔

کلیاتِ خاقانی - بہترین قصائد عربی و

فارسی و غزلیاتِ رباعیات کا پورا ذخیرہ ہے

ایسا کلیات اس محبت کے ساتھ کیا ہے

جو اس مطبع میں پیش ہو کر مع مل مسانی

اشعار عربی کے دو مہلہ میں چھاپا ہے۔

کلیاتِ مرزا بیدل - بہترین کتب ذیل ہیں۔

۱۔ دیوان بیدل۔

۲۔ عنایہ بیدل۔

۳۔ رقعات بیدل۔

۴۔ نکات بیدل - بیچو طبع شاعرانہ

خیال مرزا عبدالقادر بیدل مخلص۔

۵۔ دیوان بیدل - فقط نقل از نسخہ قلمی

مرزہ ولایت۔

کلیاتِ سعدی شیرازی - بہترین رسائل

ذیل ہیں۔ ۱۔ دیباچہ کلیات - ۲۔ گزنیات

۳۔ گلستان - ۴۔ بوستان - ۵۔ قصائد

عربی فارسی مرانی و ترجمات - ۶۔ طلیات پدائے

و خواہیم و غزلیات قدیم و عطلاتِ ماجا و نوا

و قطعاتِ رباعیات مفردات مصنف سعدی شیرازی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في كتابه
الغياض والنبات والحيوان
والإنسان آياتاً للذين
يعقلون

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ فِي كِتَابِهِ
الْغِيَاظَ وَالنَّبَاتَ
وَالْحَيَّاتِ وَالْإِنْسَانَ
آيَاتٍ لِلَّذِينَ
يَعْقِلُونَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ فِي كِتَابِهِ
الْغِيَاظَ وَالنَّبَاتَ
وَالْحَيَّاتِ وَالْإِنْسَانَ
آيَاتٍ لِلَّذِينَ
يَعْقِلُونَ

M.A. LIBRARY, A.M.U.

PE7058

بسم الله الرحمن الرحيم

بسمت آسانی عذاب گور ابرار نماز پیر منبر بخواند

۱۹۶۷

که کسی نیست بجز در دو در خانه
بینی از خون جگر آب و خانه
تاب رخسار دارد دل دیوانه
میشود و نور تحلیک می داد آن
استنایم توئی غیر تو بیگانه
گویم آنکس که بود این دل دیوانه
تا به محشر نشود و لعنة مستانه

بے حیا نه در آذر کاشانه
گر بپائی به تربت و رانده
فقطه انگیزه مشوکا کل مشکین کشا
مرغ باغ ملکوتی درین زیر خراب
یا احد در محبت شک نیست که دوست
آنکس که آید و پرسد که کی تو گشت
شکر فخره ما گو که به غم برید کرد

شکرند کہ فرودیم در سیدیم بدوست
آفرین یاد پرین ہمت مردانہ

محمی بہشت تجاہے جمالش خیت
دوست میگفت زہی ہمت مردانہ

جویای رخ خوبی جانانہ تویی یا ما	ای بلبل شوریدہ دیوانہ تویی یا ما
درد و فراق او مردانہ تویی یا ما	تو عاشق گلزاری مع عاشق دیدار
ای گوشہ نشین مستی لوانہ تویی یا ما	تو در قفسی و مادر خلوت خود تنہا
بافردہ فریادی مستمانہ تویی یا ما	در فصل بہار و از عشق جال و
آن بادہ کو آن ایپانہ تویی یا ما	عشق تو با بلبل اندر رگ پی رفتہ
از غیر صیب خویش بیگانہ تویی یا ما	تو چون گل ما جز دوست پیر خوبی ہم
آیا بزبان خلق افسانہ تویی یا ما	و در خم خوری از ادب ارباب کشد بردا
دورہ بجز امور و در خانہ تویی یا ما	و عاشق ما عاشق دم در کش حاضریش
از ہر جنین گنج دیوانہ تویی یا ما	گویند کہ گنجی ہست اندر دل ہر ہست

محمی یہ گلستان شہد بلبل نالان
کاسے بلبل نالندہ جانانہ تویی یا ما

غم عشق تو زبان باز نہتہ کار دل
اکز و غایت کم شوق یک سحر کار دل

بشکفد صد گونه گل انار خار دل	قمار غم از گشت گلشن کہ غم تو ہر زن
چون توان کرون کہ کردی غم گسار	بزدلم باری حوالت کن غم داندوہ
ہچنان باشد بلا دور از کنار دل	مایہی کو بر کنار افتد زور یا چون بود
تیرہ تہاد از روزم روزگار دل	ہمکہ روزم شد سیہ باشد ز بصری دل
چون تو بودی و فراق یار دل	باز آمد روز بجران تا کہ کن باری دل

چند چون محی کشد دل درہ تو استظار
سخت عیون سایہ برہ استظار دل مرا

زندگی بگذشتی بے او غم بجران	گر بیداری آرزو وصل جانان جان مرا
قار غم گر باغبان نگذشت بستان	سرو من آغشته در اشک خاکر گونست
بسکہ در آتش فگندہ این دل زنان	نست فرتی در میان شخص تن سایہ ام
بسکہ آمدیل شک زدیدہ گریان	حال من چون پیر کنان کنونست
ہر طرف صد خار غم گرفتہ درد اما	جامہ جان چاک شد درد و عشق ہنوا
یکہ در انداختی از صحبت جانان	ہمچون یاک کہ کردی بی نصیب جانان
ورنہ کے پروا بود از قول گویار	اینکہ با مردم ملا میکنم از بہرست
نیکہ چون محی بجوانی بی سہوا	خانہ من گلشن فروش من از خاکست

باردگر صبح سعادت رسید
 زان می قشال که دار و خدا
 یازمی عشق بے خور و ایم
 پیچ بلانام ز حسنق نیست
 از دل هر روزه مالش نوند
 تا ایداید دست حلاوت
 عاشق دیوانه و مستقیم از ان
 از شهر شعله عشق دوست
 خواری خندان جهان میاشتم

بخت لیلی انوار ظهور در دانه باغچه

ز آنکه صبا حس است کنون بشام
 از دل شب بختیته در جام
 تا چه شود خوابه سرخجام
 تا سیر و فستردن بود نام
 ز مزنه عشق و لارام
 چاشنی در و تو در کام
 در دیباچه رسد انعام
 سوختن شد ظاهرا سلام
 تا به کرم حق کند اکر ام

محمی به محبوب نظر کرد و گفت
 باز بر آمد فستردن نام

کلام در یاد افروخته

من همچو آذر از بخت میترشم روز و شب
 در بیکه با این تن با آنکه هستم بهمان
 بشنو تو آه و دهن بیکه تو رنگ بوی من
 آن مرد با کیست آن صفت و زبان

وز اندرون همچون غلیل استر گویم این
 تو خدا بنیم عیان حیران و بیم روز و شب
 شبکاف یک یک تو من چون دمی
 در عشق او دیوانه شدیم ترک و تاجیک و

از لویان مملکت آئینه میدار و بطلب اندر دل سنگین از بسکه پیداشد طر نی باده دارد رنگ بونه جام آورد و خبر فصل بی پایان من این اندانی تو بسبب وز غایت مستی بر دسر در سوکوه و خطب رحمت کند بر عاصی کوشد سزاوار غضب کین جمله بازار ایران در فریاد و غلب	هر که که سلطان جهان ابد که بنید رو خود وقت تجلی خدا در قص آمد کوه طو در محفل جنت تو حق میدهد جام طو من عاشق خود خواندیت یک خود بنشاند اشتر که بنی مست شد به دار دازه جسم خود و مصیبت از کرم طاعت کند در روز حشر آن یوسف گنجان عجیب نیست باز مصر
---	---

محمی حراغ شینست اندر دولت از نور حق
نی کو کتب نیست چنان این دل قندیل طلب

توبه کن آمرزمت بی پیچ و تاب تا کند جمله خطا را من ثواب کو خورد در مطبخ شهنش آب بنده هر چه کرد بر خواجست خوب روز حشر از تو دو هم بر او ثواب من ترا بیداری سادم ز خواب	بنده گریگ خور دی در شراب گر خطا کردی بگوید کرده ام کی حساب آن گدا کرد دست شاه بنده مائی و اندر شرع ما خضم و انگیز را راضی کنم در دل شبت که گوئی ای چندا
---	--

چون ترا سلطان گرفت اندر پناه ما ترا از لب که میداریم دوست از عذابم چند ترسانی مگو تا که حسن و ناز با ما کنم کنه وقت روی تست این دیدار من تو ز دوزخ ترسی و دوزخ زن در جهنم گرمی من گویش من کنم آیین دعاها را ترا	غم مخور از هیچ ملک از انقلاب داوست از عشق خود دایم خراب دوست هرگز دوست را کرده عذاب گاه گاه می کنم بر تو عتاب وقت دزه کرده ام من آفتاب بس کن از ترس دوزخ اضطراب تا ز تو فی سنج سوزد در کباب من دعاها را تو سازم شهاب
--	---

بدرگاه حضرت ابوالفضل

محی را آن دم که آمرزیده ام
هیچ موجودی نه بود از هیچ باب

تکامل بقاصد دی

از جلال الایالی برنداری گشتاب صدر جنبت گر بود بید و در قعر جحیم آفات اطراف من شد باحوال بهشت عاشقان خورجانه بهشت از بهر آن برده محشر بد زند عاشقان چون از بند	عاشقان لاایالی را بماند دل کباب نیزه با عی عشقان بینی طناب اندر طناب هر که شد کویه نظر گوشت ایشان بهشت فارغ اند از کتخانی خانان کرده خراب سر برآرند بادل پراقتش چشم برآب
---	--

با دل مجروح میگردید و میگویند که آنکه کرده وعده دیدار خود در روزگار

بی تماشای جمالت محی گوید روز حشر در صفت بیگانگان یا یستنی کنت تراب

گر تماشای جمال حق نباشد بهشت
حق تو که چون هر بر بندگان جام طوط
بر دشت دل میدوید و دل تو که در دیم وصل
یکسر که نباشد غالی از سودا و دوست
آنکه شد سرشته بخت همه در قبله اش
ماندیم و دست این عالم پوشم سیاه
از جودت مرا کافر مگو دیوانه ام
چون رود از پیش چشم عاشقان و دوست
که شام جان شتاقان معطر می شود
پر کندستان حضرت قصر را نشسته
کاسه شبنم و با آن کاسه خوانیم
در دو عالم خیر ازین ما را نباشد هیچ
در سر این سودا ما را نباشد سراف
یا بیکم بخت ما را از کدای نیا فرست
از میان حاکم زنگت نگساند بهشت
سجده میکردم بند استم که بیهوش
زانکه از لایق می مجنون اند خوب و در
اگر نباشد بوی او در دشت غنچه شربت

محی میگفت آه من چاره چه سازم که چشم
دل برفته در کجا عشق او جانز بهشت

سینه شفت نظر آتیه بنده هست
بنده را مرتبه بنگر کجا تابه کجاست

<p>بیوفانی کن و از دو ما دور مرو روی نهشته پرکشیده از چرخ گناه هم بدست تو و هم نامه تو روز حساب یک نگوئی ترا ده پدر هم در دنیا اگر بدی از تو دور آید به کرم عفو کنم مار و دوزخ چه کند با تو چو اتری از دم هر چه خواهی بطلب ز من شرم مرا نوز من بیزم دشمن و نیک و یکشاه من عطا کرده ام ایامی که ده خوش با تو ام شوق جبارش از شیطان پیوسته</p>	<p>زانکه ما را ز ازل با به با تو صفات آب گرمی که از دوشسته شود رحمت ماند اندکس دیگر که درین نامه چست باز در آخرت آن مہفتہ بنفشه و تر آ همین لطفت و کرم غیر من بنده کرا ظاهر و باطن چون هم از نور خداست بر من ای بنده اجابت دور تو و دعا من کیل تو ام از من بطلب چه سزا کی تا خم زنگه ای که بر او صدقه رسد چون نیاهت منم البتہ سبک کو که صلا</p>
--	---

<p>نهشته ترا رویک آید ترانی دست جام می عشق حق در کش تو اگر مرو هر صوفی صافی که بود ست ریاض</p>	<p>نی هیچ کسی بزحق شویده رویست نامست خدایمیری در گور و کورست ما و زله مردانه از خوان جهان لبرست</p>
--	---

یوسف که برادر را بدنامی دزدی داد برسته دگر باشد و بر بسته دگر ایدوست تا عقل مصاصیت بادل غم محنت بد	در خلوت خاص و با او چه شبست برسته کسی باشد که دوست بدوست هم صحبت عشقش شد و از جمله غمناست
--	---

سرتا بقدم محمی پیوسته جراتست چون در همه عمر او را یک زنه بندد و بخت نبیند جز در کارگاه کار	بخت نبیند جز در کارگاه کار
--	----------------------------

عمل من همه عمر از چه خطا افتادست بچنین بستنی وصل خدا طی سبلم خجلم تا بقیامت چه بگویم بهیات فخرم جز بیکمال کرم حق نه بود تو بمن لطف و کرم کرده که تنهای دوست فطری کن بنایت تو درین آخر عمر پس من از حریف بگو تو و کن فویدم تو در کج لی گفت خدا از لطف بر زمین دل هر کس بنشانده است بجز در نظر محمی تو پیوسته است	چه غمت چون سرو کارم بخدا افتادست تو بمن گو که چنین کار کار افتادست که میان من تو دوست چها افتادست همه کارم همه عمر از چه خطا افتادست کرمست بخش همه کس همه جا افتادست سوی این بنده که در عین بلا افتادست که اندوختش گنهگار رجا افتادست که بگوید به تو خاک چرا افتادست بر زمین دل تاختم وفا افتادست طالب فقر و محب فقر افتادست
--	---

گفته کردی بگو کردیم اسی دوست گفته کردن اگر چه خوی تو گشت تو شب برخاک دمی مال می نال نفسهای گنهگار آن تائب چو فصل است پشیمان است ای پیر که کز وکے بتر بنو لبالم بنمتهای جنت پروری مغز چو رحمان بر تو نیکو هست غم نیست	نیمه غمناک باین هر روز بخت با تو گذرانم که تو گشتی که بعد از کار بد این تو به نیکو هست ولی عفو گناهت هم مرا خوست که آن نالیدنت داریم ما دوست مرا خوشبوی تر از مشک خوشبوست چه غم داری اگر گشت تو دوست مرالا تقطوا در باره اوست ترا بر استخوان گزشت پست اگر شیطان بدست یا تو بدخوست
---	---

نیمه دماهی دل می هرگز زال رحمت حق تا درین جوت	نیمه غمناک باین هر روز بخت با تو گذرانم که تو گشتی
--	--

پیر می نفس شیطان لعین بس بره آ گرچه شیطان عفران بسیار سیدار و سبک و صبح آن مرودار دخورده باشد گله آن تویی اند جوانی کله شک از غرور کردی از مردن فراموشی کنی ایم گنه	پوستین را درن بجاور کار مروی ابله آ کی بریز پیش جیوا که قوت او که آ تو پناهست در نماز شام پس که گشت وقت پیر خوی و خرف گشتی پشیمان یا و مردن تو به کردن ولی تو که گشت
---	--

<p>گفته اند گردی مروی سستی مرده در درون کرانه زارست بونقشنگ شاه در خرگاه شمشاد بود خرگاه شاه موسن باوق چو از سر پوست آید</p>	<p>در ره دین گرد و گرد و هر که او هر دست لاقی این گرسنه میدان که هر که با که است در خری باشد در آن گاه نبود خرگست وان منافق پیشه مانند پیاده است</p>
<p>مجموعی که در جهان کسب کار هفتی کار در دوشان بدرگاه خدایین است</p>	<p>سینه محروح هر خنوب شیدا را بیخونست آه زین ای بگریه که دلدار بیخونست آتش در جانش افتاده مشرب را بیخونست آتش عشق تو سرتاپا دلخوار بیخونست آه گرم سهره های کوه صحرار بیخونست</p>
<p>آه در انبوه مردم جان تیارا بیخونست در جگه های کبابین هوش آتش با مدرس کسم از سر دل خود شوم پیش سبب گری و زری گیوی ای غم تو بهاران شکستاج جانب صحرادر</p>	<p>صحیح دهنست کان یاران فضلت میزند خرقه و شمع و مسواک و صندل را بیخونست</p>
<p>با تو اعیان صلیحی گریخت نیست روی زرد خود بیاکن زانکه بر درگاه</p>	<p>زانکه غیر زغم ترا اندر دل لنگ نیست بیج رو به زرونی عذرا نی رنگ نیست</p>

<p>درد دل شیار می گردن فلک می به کن اگر شراب بنگردی تو به کن اندر گو مایه سیرا به نیکوئی بدل خواهم بست در دل سنگین کاران امید فضل است عاصیان از بد نظر میا و مایه عاصیان پیشه گشته که بار او گران افتاده است</p>	<p>بند را پیش خدا از توبه کردن نکست یاد ما کن چون بافت شراب نکست کار با بندگان بد بخیز این نکست جای جوهر سنگین خمیان نکست ما چه کردیم آشتی کس اجمال نکست میزد اوقات خیزان گرد پیش این نکست</p>
---	---

<p>نیک می دان جهان گر جنگ طاعت زنند محی مفلس از راجه فضل حق در جنگ است</p>	<p>بخت بد و بد بخت بخت بد و بد بخت</p>
---	---

<p>پای دل در کوی عشقت باز نور گل است منم انم کنی دیوانه را تصدیق است فیل محمودی فروماند اگر ببید بخواب ایدال واره آخر چند میگوئی مگو همدم آهست محرم غم در ایام شبها خود بخود گویم ستمنا چون بگیرم زار را محی باین زندگانی گر گمان ناری که تو</p>	<p>بهستی در اید باسن نانکه کاری مشکل است گو همیشه سو سه گردانی من مایل است بار سنگینی که از درد تو مارا بر دل است اندران کی پای صد هزاران رگل است وقت عیش و فوجانی و فحش حاصل است محرم را از غریبان لابد اشک سایل است راه حق رفتی یقین میدان که فکر طایل است</p>
--	--

<p>گفتا که توستی گفتیم بی زبانت گفتا که حالتت چیست گفتیم غم و ملالت گفتا که با فتاوی گفتیم میان دامت گفتا که در دلتا که گفتیم که تا قیامت گفتا چه داری یا من گفتیم بی میشت گفتا چه چیز داری گفتیم همه غرامت گفتا که با که سازی گفتیم بیک مست</p>	<p>گفتا کی تو با ما گفتیم کین غلامت گفتا چه پیشه داری گفتیم که عشق بازی گفتا که چیست حالت گفتیم که حال شا که گفتا ز من چه خواهی گفتیم که در دی گفتا چه می پرستی گفتیم جمال رویت گفتا چگونه بی من گفتیم که تیم بسل گفتا چه اگذاری گفتیم ز بیم هجرت</p>
<p>گفتا که کیت محی گفتیم همانکه دانی گفتا نشان چه داری گفتیم که صد علامت</p>	<p>گفتا که کیت محی گفتیم همانکه دانی گفتا نشان چه داری گفتیم که صد علامت</p>
<p>روی دل تا ابد سوزنا حضرت منزل ایشان و مقصد نیست خاک تن تو تا بجز غرقه باب حمت است این جمال لطیف است و زکمال خدمت است در تو نظر میکند این بر باز محبت است و طلب حنن ترا بنده بگوید ز حمت است</p>	<p>غم مخوری که عاقبت جا تو صد حزن است غم مخوری که مرغ جان چون نت نیست هیچ غم مخوری که این منت چون بلند فرود غم مخوری که حق ترا از همه خلق برگزیده غم مخوری که روز و شب و شب و شیطنت غم مخوری که هر کجا تو که توئی فدای است</p>

<p>غم مخوری که عشق خود یا کلان بهم شربت غم مخوری با تو مستان در گری بنی تو غم مخوری که بی شراب مست خراب شده</p>	<p>عشق خدا تو تو به هم وصل شاد شربت اونه تو هست تونه او گفتن و خبر دست محبوبان شهر را گو که شراب جنت است</p>
<p>غم مخوری که حق ترا بنده خویش خوانده است بندگی خدا ترا محی نشان دولت است</p>	<p>غم مخوری که حق ترا بنده خویش خوانده است بندگی خدا ترا محی نشان دولت است</p>
<p>می صافی طالب جان که در کوش گزین خواست ازین سودا عشق آفرست بر باد خواهی زیر کینه نقدی برون میساید آوردن در و کان هر مرد منادی که رشک کنی چو سلطان یار دزدان بشمارده دزدان بشارت دآن سلطان ترسیده تهرستان شبانه رخو که چون سلطان سجاسه میگرد به محشر خویش حاضر گناهانت بود ظاهر چراغی بنده غمگین از لطف و کرم آخر خدای گوید ای بنده من آسپان بطنم</p>	<p>تو از ساقی نشانی گو که این چای بسیار سرت چون میوه و خواجیه چای فک و شاد چنین کار آید از دزدی بکشتی طار که شب عاقل مشو خواجیه من از مهر هم یار در دست و کپینیر زندان فی داری که گنج رحمت لعل جان نثار هر گناه گار که وقت شود دین هر که شب بگو عیادت تبریزی ان ای عاصمی او بد تو سار ترا بعبای تو خدای تو خریدار است که بر درگاه من هر که می آید ترا یار</p>

<p>لبیب عشقان اند که از هر چه بیمار است که بستان حضرت از بهیاری بی عار اگر هستی تو چرا در ص تو با عارت اگر بهیاری تیری که راه کعبه بزار کنار دهر زمان حج کعبی عشق زار که رج اگر عاشق طواف کوی که آرد</p>	<p>بزم گرز و عاشق تر قان شد منی و ق شراب عشق چندین که مراد کافشای شیرین میگرد و دوا نش از علف بند اگر هستی تو پاکوبان ہی بری بیابان ترا یکسج بود سالی ولی در کوی یار طواف کعبه کن حج مرا بگذارد در کوش</p>
--	--

<p>شیدان را نشیند شهید دون مشو محی که اندر زنده برب زندان کسی کو مرد و آرد</p>	<p>شیدان را نشیند شهید دون مشو محی که اندر زنده برب زندان کسی کو مرد و آرد</p>
--	--

<p>هر چه از شکوین دلان بر جان آید خوش است بشنوم تا چند بوی گل با صبح دم راضیم از هر چه پیش آید بدر و عشق تو روز را بنجین ری چو سر در کاسه</p>	<p>گرو فاید خوش گریه جفا آید خوش است بوی او گریه همه باد صبا آید خوش است اگر همه بر جان من دویدا آید خوش است اگر بجای قطره ها سنگ از هوا آید خوش است</p>
---	--

<p>عشق زیبا یتیمای محی هر کس که هست بوی گل گزانه که از باد صبا آید خوش است</p>	<p>عشق زیبا یتیمای محی هر کس که هست بوی گل گزانه که از باد صبا آید خوش است</p>
--	--

<p>آنکه آتش افکند در خلق جانان است</p>	<p>و آنکه میسوزد از آتش همین جان است</p>
--	--

کاسمان قیروزه از شاخ ایوان منست	تا خندم دیوانه پیشم قصه شده ویرانه است
نقل مجلس صیت عشق بهمان منست	عشق ورزیدم میان یو ایزدین کین مان
گویش نعمت که کاری چشم گریان منست	گر فلک نخواهد که سازد خانه مردم خراب
وانچه پایانی ندارد در دهر حیران منست	آخه دردم بگذر شبان شبی وصل حبیب

مردم می پوشید بهر ماش
هر کجا ورتی بود اوراق دیوان منست

رمیت حق کن قرین ما کیوم التنا	یار یک ساعت که خلق از نابیار و بیچاره
نامه ها مایان بجزری ندارد جز سو	نامه نیکان به طاعت آیا چون شمس
گر نبودش در بازارش نامت جز کس	آنجین کالای پر عیبی که گرد و زو است
در تو ندی از که جوید بندگان نامراد	عید شد سحر بر حمت در خداوند ابا
عجبها ماهه دیدی کردی نامراد	رو مکن یار تو مارا چون بیزار است
از غم عمر عزیز خود که بردادم سباه	شب سن گردن اندازم بگیرم زار
وقت مردن جان دیم چون ایم	این آن از بسکه بی اوزندگان میگذر
بان شیرین باید داد و ستد آن کشته	آه از آن ساعت که غزایل قصه کن کند
ای خوشا وقتی کسی مادرش هرگز نر	تا دم آخر خواهد کرد با ما آه آه

نامم خوانند و میگفتند که اما کاشین پیش تو بمنادی کن این بنده آ یارب آنکس ایام زری که بعد از مرگ گویم کلمه بگری یا بگنم بر خاطر رحم خواهد کرد بر من خواهد آمرزیدم	در جمیع عمر این بنده نیامد حرف یاد گو گنه بسیار کرده پر خدا کرد اعتماد روح ما را او به تکبیری کند که گاه یاد این دعا میکن که یارب گوار او پر نور باد روی زرد خود بر خاک بعد خواهد هم نهاد
--	---

محمی که چو بس بدی کرده ندارد نیکی
لیکست اردو بجان در حق نیکان اعتماد

تا ابد یار تو من لطفها دارم سپ زیتم عمری چون دشمنان دشمن گیر هم فقیرم هم غریم بکس و بیار و لا نا امیدم از خود و از جمله خلق و جهان سنتهای کار تو دایم که آمرزیدت هر کسی امید دارد از خدا و جز خدا هم تو و دیگر من چاکر تو پوشیدی ز فردا زره چون خدا گرداند خاک	از تو گرامیدم از کجا دارم امید بیوفانی کرده ام از تو وفا دارم امید یک قبح زان شربت ارشاد دارم امید از همه تو میدم اما از ترا دارم امید زانکه من از رحمت منتهی دارم امید لیک عی شعی که از تو منی دارم امید هم تو میدانی که از تو من چاکر دارم امید بهر فردا ز تو فضل خدا دارم امید
---	--

هم بدم بد گفته ام بد مانده ام بکرده ام	با وجود این خطاها من عطا می‌دارم
روشنی چشم من از گریه کم شد ای صبی	این مان از خاک کویت تیا دارم

محمی سبکدیده که خون من حبیب من بخت	بعد ازین کشتن از من لطفها دارم
------------------------------------	--------------------------------

ز سرتا بر تن من گریه اندوه و غم باشد	هنوز از آنچنین دیکه دارم از تو کم باشد
چگونه سر یکا بر فلک کنی غایت است	بهر جایا منی سر با تراریوت دم باشد
غنیست آن حضور در دو غم اید که دور	وفائی نیست پندانی صحبت من باشد
خوش است خور و یان که بجا گاهی لبکین	ز من هر دو وفا از تو همه جور و جفا باشد
دم آید سفال سنگینی یار نوشیدن	مرا خوشتر بود زان با دهان جام جفا باشد

خلاصی گریه هستی بایست عاشق شوی محی	که اول کام در عشق پر یویان عدم باشد
------------------------------------	-------------------------------------

تک اندر حسرت اینکه در برقع بر اندازم	اگر باشد دل زنا هست که همچون مگر باز
همه خوبان بخشش مینا زنده و ماه	چنان باشد که حسن او بر خوب مینا
بودم پر یویان که باد یو انگان زنده	شدم دیوانه آن تند خوبان مینا
لکن آمدی عیلم اگر نالم جدا از یار	که من بهر میازم ولیکن دین مینا

کجا پروا کند محی که در عالم بودی کجا	پنهان مشعل است او که با خود هم نبرد از
کے گویا خود وار و چار و دیگری بیند	در پیش یا عشق آنکس که هم بر دیگری بیند
ازین آتش که من از دم شوق و عجب و	که آن چون بالین آیدم خاکستری بیند
همه عالم ز تاب مهر سوزنده شده و	که هزار شکست سوزد که از خود و بهتر بیند
اگر عاشق ز دل لزر گز نیست پرده	اگر بر جاک هر مو بر تن خود و شتر بیند
نک و آتش همان چنگی میرا فخر	که برین شش دل گر کسی کج و بی بیند

بجز آنکه در حالتی ازین بیدار باشد

خوش آن ساعت که در کوی تیان محی و دسر خوش	بخت رخ از آواز دل
پرست نشیند در دست پر از می ساغرے بیند	بخت رخ از آواز دل

من نیکویم که جو روزگار میکشد	طلعت بدخواه و میر جمی یار می کش
دور از بیاطاقی شد که روزی چند با	محنت درک و داغ انتظار میکشد
من بنانی عشق در زم بادل آن تنخوا	از بر آب حیرتی خلق آشکار می کش
گر روم در کوچه باز می طفلان شوم	در فتنه گوشت فکری تو زار می کش
شکین ارم در حیات و زگار می کش	روز فکریم ناکه شبهای تار می کش
شوق دیدات در یکشتن بین کشن	آرزوی پوسه امید کنار می کش
میکشد ز جنت طبعی غلت نه این او	بمحو می سوزش جان فگار می کش

روزنی جز خم تیرش در سرتن مباد عاشق وی بتان یارم ایچیکس کرده از تیغ جفا هر خطه چاک در دم جنت عاشق چو باشد بعد مردن کوی یا هر و مه از روشنی از پر تو خسارت آرز و دارم که در عشقت تن بیاړن	نیز هر بان شدن صاحب باغ و باغچه غیر داغ حسرت بام آن وزن مباد در کسی عشق شود یارین بتان من مباد آنکه از خارش هرگز چاک در دهن مباد مرغ جانم از جزان یو اید و مسکن مباد بی خست هرگز چراغ هر دمه روشن مباد خالی از افغان زلفی زرع از شیون مباد
--	---

ناله ناله شای چو ش و با خاک کیسان چیت افسردم می بجز خاکستر گلشن مباد	ناله ناله شای چو ش و با خاک کیسان چیت افسردم می بجز خاکستر گلشن مباد
--	--

شاخ گل از نازکی یار یادم میدهد چون دم در کوته از یاد او فارغ شوم هر کجا بنیم گلی با خاکی میوم که آن دستان تیشه فرهاد و کوه میستون چون دم در گلستان که خوشی آسایم رفته بودم از خجالتش که جور و زکا جان شیرین دم چون شعر محی بشنوم	برگ گل زان گلشن رخسار یادم میدهد میخراشد کبکسان فتار یادم میدهد همدمی یار با اغیار یادم میدهد خار خار سینه افکار یادم میدهد بانگ بلبلان لاهوت زار یادم میدهد باز خوزیری آن خوشنوار یادم میدهد زانکه شیرینی آن گفتار یادم میدهد
--	--

میں داکم کہ اوتاکی پی آزار خواہند
 بدخو چند روگر بماند از جفاے او
 بنجواب مرگ شد بخت من گویند یاد ارم
 مکن بہر خدا غم گلستان با چنین رو
 میفشانست چہ در سماع لیسر تاز من
 بگویم شرح جور یار در خوشی با مردم

نگوی این بی آزار و بنیر خواہند
 تنم بیمار خواہد گشت جان نگار خواہند
 کہ تو فریاد و فغان کنی او بیدار خواہند
 کہ دانم باغبان شہر شد از گلزار خواہند
 کہ ہوش از جان بزم بست و افکار خواہند
 کہ بی تسکین آگویند با تو یار خواہند

بخت و صلوات بر درویش بخت بآزار

از اندوہ دل چاک جگر تا کے بردم
 کہ این عشق گشت ایما ہر زمان بسیار خواہند

بنجواب

مرا کشتی و گوئی خاک آن بر باد باید کرد
 ہمہ کس از تو دل شاہد غیر از من کیسینہ
 شد مہم پیر از غم تو کہ جوانی ہر دم گرجان
 حکایت ہا سن او بغیر از من نہایت
 چہ عمرش اینکہ در شہا بود ہر کس بخواب خوش
 بنامی زندگی حقیقت کا فرمیشود ویران
 مرن محی لیل و سخن چند آنکہ کی ہست

چرا برورد مندی اہمید پیدا دبا بد کرد
 نمیگوئی دل نیم زمانی شاد باید کرد
 نہ آخر بندہ پیرے پسر آزاد باید کرد
 حدیث شیوہ شیرین بر فہا دبا بد کرد
 مرا بار و بار از دست عنت و فدا دبا بد کرد
 چنین کار نکو ہر چہ بے بنیا دبا بد کرد
 تو شاگردی ہنوزت خدایت شاد باید کرد

ولی مشکل که آن نامهربان گز مهربان کرد
که در شهری غریبی آمد و بی نشان کرد
عجب شد که روز فتنه آخر زمان کرد
نخندید هیچ که از جای چون من نتوان کرد
چه دستم که جانم را بلائی گمان کرد
همانجا خوش بود چشمم خوریم روان کرد

نخستین دورانی شدن هر روز فتنه بار خزان

دل نشاد من شاید که روزی دمان کرد
هر آنگو شادی در دل رسد ناگه بدان کرد
چنین کام روزان بدو بلا انگیزی بنهم
گر این بار دل من آسمان بد که بزان کرد
بران بودم که دل مرا می بهیو خواهد شد
اگر جامی جدا از لعل میگون تو میدنم

نغم می بخور زان پیش که سودا و لعل تو
بر آرد سر بسید و رسوا جهان گردد

نغم می بخور زان پیش که سودا و لعل تو

نغم می بخور زان پیش که سودا و لعل تو

روم از جا اگر دادم که او تواری آید
که سر و گلزار من سو گلزار می آید
فغان از سینه اشک از دیده خونبار می آید
که چون آن پاید آید از نیم عاری آید
یکو شوم بس که زیاد دل افکار می آید
چنین که عشق این خواه غم بسیار می آید
که میگویند باز آن لبر عیاری آید

نغم می بخور زان پیش که سودا و لعل تو

نوفیدم میرسد هر دم که اینک است می آید
خدا یا یک نفس لیل با کن با جرایان
سرم کردی جدا از تن و یکدیگر چنان شد
بروز غربت از خواری هم آن رو بن
خشم بطاقت را گاهی خشم سر بر سر او
هنوز اندر بود و گر چاک سازم سینه خود
مسلمانان در دین انکارید چون

<p>گو سیا گل بہ بوستان آمد بشنو این سرکہ در میان آمد سرخوش آئینہ نمیتوان آمد پائے گل جاے تو از ان آمد جاے ما باغ لامکان آمد دیدہ چرخ لعل جهان آمد جاے بازارے دکان آمد کاینہمہ خلق در فغان آمد نالہ کس سر زبان آمد گو بسوز از میان جان آمد این قصہ چون امکان آمد عشق ما عشق جاودان آمد این روش اہ نازکان آمد</p>	<p>محبت صبر ناز و دل کمر کردی آید باز با دہر جاہ محبت صبر ناز و دل کمر کردی آید باز با دہر جاہ</p>	<p>وقت مستی بلبیان آمد بلبل آئینہ نموش حاضر شد مجلس عاشقان بہت خدا عاشق و رنگ بوی ای بلبل ماکہ بہرست صبتہ اللہ اریم چشم تو بر گل جان مرا رو کہ بازاری بازارے باش تا من بنا لم ای بلبل دم مرن پیش ماکہ نالہ بہت نالہ ماشنو کہ بر در دوست عاشقان در جهان نمی گنجند عشق تو با گل ست رو کہ چند خانمان آب و گل بخودزاری</p>	<p>مے آثار قدرت حق دید اے قصر رسالت از تو معمور</p>
---	---	--	--

منشور لطافت از تو مشہور

<p>کیمیٰ زو و کیمیا دو مغفور صلوات تو تہا دیمیدن صو جسد میل برہ بماند از دور ہم بندہ کترین تو حور از بہر رسالت تو منشور دیدار حسد اندید بر طور اے ظاہر و باطن ہمہ نور وے سرور اولیا می ستور شد شہد در اندرون زنبور گشتہ شفاعت تو مغفور</p>	<p>خند ام ترا غلام گشتہ در جسد کائنات گویند معراج تو تابہ قاب قوسین ہم حلقہ بگوش لبت غلمان بنوشتہ خدای پیش از آدم از ہیبت غیرت تو موئے روشن ز وجودت کونین امی سید انبیاء مرسل گل از عرق تو یافتہ یوے ہر کس بچہان گناہگارست</p>
--	--

<p>محمی بہ غلامے تو زولاف از راہ کرم بدار معذور</p>	<p>محمی بہ غلامے تو زولاف از راہ کرم بدار معذور</p>
<p>مقدور و زخ عاشقان این بدن خنیا تو برابریا تجلے جمال حق مدار گر نذر و عاشقان سیاح و انتظار</p>	<p>گر نخواہد بود اندر صدر حنبت وصل یا حور عین ہر چند پیدار و جمال کمال عابدان نظارہ توان کن یک شورت</p>

جام مالا مال ز روه ایخدا خمر طهور
گر بفتید در جهنم یک تجلی جمال
رومی رو عاشقان بگین در روز
سایه طوبی جنبه ضل شررا کجاست
اندر ان خلوت که آنجا را نیاید چیر
تن به تنهای جنب میشود پرورده لب
گر بر انگیزی ز خاک گور بنائی جمال
و عده دیدار گرد و فقر و دوزخ میکنی

اندرونی لغو باشد فی صلح غنی خوا
بشکنند گلهای نگارنگ در صحنی هنر
تخت بین بهشت خاستگاه ز رخسار
از علا و تما که باشد در وصال کردگار
بیر و از فارس سلمان بلال از رنگبار
جان بیاید پرورش از دیدن پروردگار
خلق مسکین از گریه دیدها گرد غبار
بیکشد در چشم آتش اخلاق سحر

محی گردیدار رحمت یابید از غر و جبل

دامن مردان بگیر و صبر کن تا روز یار

دوست میگوید که عاشق اگر در بی صبر
اندر ان مجلس بید خلق دیدار خدا
آنکه از خواب بیدار میسازد منم
گور گوارش طفلی دایه لطیف است
نور ایمان دل و دل بارگاه نور حق

از فراق ماستال صبر کن تا نفع صبور
از جگهای کباب عاشقان باشد بخور
چون بگویی تو گناهانم بیا مرا می عفو
خوش بخوا بانید خوابت آتیا یوم
خوش چراغی گردد در پیش نور النور

ای گنگا ان شمار بیشکم و خدا	به بود از پوستین کیش سنجاب سحر
دارد از نور آتشی چهره تو آگه	ز روی رکتو باشد سرخی خسار حو
حور عین غل سینه دبر رخ از رنگ بلال	از جبین بنگر چه خوش شامه کرده ظهور
در تجلی این ندا آمد که خواهد دیدم	هر که برین خاطر خود که شب زود حضور

چون برون آئی ز دنیا پیشو اکیم ترا
گویم ای مخمخ شس چون کفتی این راه دو

عشق و یزنامی در دوغم باشد یارغا	تا محمدر وار باشد عاشقانرا چار یا
آرزوی یار داری یار سگودیدیا	تا کنم دل را رختی بر دل شهبانیا
نرم تر یکدم شب گوا یخدا در من نگر	پیش شبان زوی فطر شهت صیدیا
یار گفت هر جا که باشی تو امیتا دکنم	از چنین یاری غمناش کرده تو یا دوا
روح تو مرغیت که ز نزد خدا آید تن	بجز امر غنی خدای را کجا باشد قرار
ساقیا زان می که گفتی میدهم در آخرت	کم نخواهد شد که در دنیا کنی جانی
کاروانها در بیابانها هلاک انداز	ابر حست ابار و قطره چندین ببار
باز دار و شیشه های می صحرایا شاه	اشتری تسی که نه افبار دارد فی جها
شاه میگونی تو مارا حاضر قندیل باش	عاشق و مجنون در ستم آه و آه

<p>حال آدم را غدا تخمین میکنم ده هنوز بر سر هر کوه مشتاقان بان دیگرست گر بتاشا چنان حق تنگ بایدت در دول شهاب گیریم گویم آن دلدار را گر رسم روزی بدوزخ قصه خود گویش تا بگریه برین بحیره آتش از آ</p>	<p>کو قناده بر سرستان حضرت این خا کز خدا دیدار میجویند لیس و نه در میان عاشقان انداز خود را روز یادلی دو یادلی کز یلین بر و بار تا بگریه برین بحیره آتش از آ</p>
---	--

اما قیامت محی خواهد خواند این بیات

خلق و عالم همه پیای میروند هم پایدار

<p>بل قیامت کشف آن ملک نفع صو سر زنجیر زدیم غیمه میخ شردیم از سر شوق و نشاط پای منم هر ط ایکه ندادی تو مال طلب آن حال ست خدا نیم ما که بخود آیم ما نور میان در نظر زانکه تجله حق وقت تجلی از و دیده بنیاموی هر که بنزدیک است دلش بیدار</p>	<p>کما تنبشور است ما کثرت النشو بی خدا اندر حد چند بی شمس صبو تا زدم گرم ما گرم شود آن فتور ما بتو بگذاشتیم دیدن دیدار حور ساقی ما چون سحر باده شراب طو با تو کند آنچه کرد با حجره کوه طو او چو نماید جمال چشم ترا دوست روی سعادت نرید آنکه از و ماند</p>
--	---

مژدہ وصل خدا گدہ بچد بشنوم	زنده شود جان تن بیشتر از نفع صوم
حور جو آرا کنند رو بسو گسند	چشم نگہ داران دست بود پس غیور
مست تو قصر بہشت کردہ زیر و نیر	ورنہ کند زانکہ نیست ہستی و بی قصور
گرچہ قصر بہشت کردہ غیر شہر	از جگر سوختہ می برم آنجا بخور

محمی مایہ زوہ کی کند اید دست شور

امی کہ ترا در دل ہر دم اثر نمی گیر	وی از تو بملک جان ارم خبری نمی گیر
از تیر ملاہتا داریم دل مجروح	جز لطف تو ما نسبت اللہ سر دیگر
سلطان جمال تو تا جلو دہد خود را	بر ساختہ از ہر دل ایمنہ گرے دیگر
در مہر کہ محشر آہے تہرہ عاشق	ہر دم اگر شمع تو در مہری دیگر
ز آن کہ با و داد در روز استاید	لطف کن ما را دہ جامی گری دیگر
در صنعت حق کہ تو مردانہ کم بندی	بخشد تو ہر خطہ تاج و کمرے دیگر
در خانہ بی روزن یعنی بحد تا یک	بر جان تو خواہد یافت شمع مہری دیگر
یار تو بہ مشتے خاک از بسکہ نظر دار	پیدا شدہ ہر خطہ صبا نظرے دیگر
عیش و تن جان ل از رہگذری عشقت	عشرت نتوان کردن از رہگذری دیگر

<p>بر وقت دل دیدہ از دیدن غیر حق ہر کہ در حق زور و از ہمہ دستا</p>	<p>نبودل مجنون اجزاین ہنرے دیگر زان در نتوان فتن ہرگز بدی دیگر</p>
<p>در آئینہ دل دیدہ محی رخ یارو گفت اے ذکر ترا در دل ہر دم اثرے دیگر</p>	<p>کے بے باقی ہنرے کے بے باقی ہنرے</p>
<p>ایکہ مینالی ز دوران جو پیاہ من نگر جانب بگشن مروکان یکہ دور و نزدیک ایکہ میگوئی ندادم دل بخوبان محکم سینہم پروان و چہرہ گل گل از خوبان باشد تھی فتنہ در دل بیالی سوئی من گر تو داری سیل غبان دیدہ عبرت کشا</p>	<p>اضطراب من نگر صبر قراری من نگر ہر ز اشک لالہ گون ایم کناری من نگر سویں آئی ترک شہسوار من نگر بکرمان سو من آباغ و بہارے من نگر حال اری من بین شخص اری من نگر سینہ پر سو ز خوشم اشکاری من نگر</p>
<p>کہ لشکر کن محی کہ در راہ تو غاری بنشینست ہر طرف صد کوہ غم در رہگذاری من نگر</p>	<p>کہ لشکر کن محی کہ در راہ تو غاری بنشینست ہر طرف صد کوہ غم در رہگذاری من نگر</p>
<p>ہر کہ در پیش تو بر خاک بالاد خیار بگران کہ بقدم بسہ کوی قی زند سلطنت غیر تو کس استغور نہاکہ بہ لطف</p>	<p>ملک کوئین مسخر بودش لیل نہا من بسر بر سر کوی تور و م مجنون و پیچ دیار نہا لہ ز تو در پیچ دیار</p>

دفع از جنت دین دیوان غوثیہ
 باید ش گفت مثل درو سربخ و خمار
 میناید تو ہرم زکین او دیدار
 بسکہ خاکستر او جوش کند دریا بار
 تا کہ کافر بکشاید زمیانشن مار
 میکند بت بخدای خدا و ندا قرار
 پیچ از صحبت خود را گنذارم ہشیار
 یادہ اندر گریہ پیش ندارد در قمار
 زانکہ بے او نتوان دید خدا را دیدار

ہر کہ شد عاشق دیدار تو او بشناس
 ہر کہ در کوی خرابات و دمی نوشد
 دیدہ بکشای کہ محبوب کیہم افتاد
 عاشق آنست کہ نونہ دہندش بریا
 شمعہ کوی تو از لطف خدا بر درید
 گوش تو کر شدای خوابہ و گرنہ سجدا
 جوش می میرد سیگفت کہ چو ت شوم
 عشق حق میرد ند دل ہر عاشق زنا
 در ہمہ مذہب ہست عشق سلال

بہم ہامشوائی محی درین آخر کار
 بیگنہ کشتن و آوینتن ست بر سر کار

تو بغفلت پای ہا کردہ دراز
 سوی ماہر گز نخواہی گشت باز
 ما تو بایک دگر گوئیم راز
 یا نماز و روزہ تو حینہ زمین باز

شب ہمہ شب با تو میگوئیم راز
 اے زما کہ دہ فراشش گویا
 غیر و ترک خواب کن نیم شب
 بے نیازم از تو و از طاعت

تو نیاز اور برای من که نیست طاعت شاید تو خیر نیازی

محمی گر کار نه کردم غم مخور
من ترا هم کارم و هم کار ساز

نوبت می شود به از رحمت ما هرگز
خواهم که ازین عالم تو پاک شوی نه جرم
چون سوخته امروز از درد فراق
من با تو ام ای عاشق تو تیر بامیباش
هر چند که روز از ما بر تافتی و رفتی
از دور فراق تا یک شب چو روز آری
گر بول خود ما را روزی گزانی تو
ای معجبه هستان حقا که نخواهم بست

زیرا که بغیر از ما نیست ترا هرگز
ورنه بتو نفرستم از بنده بلا هرگز
در سوختنت فردا انده هم فنا هرگز
هرگز چو نشاید دو از دوست جدا هرگز
روز از تو نیست با بد خود رحمت ما هرگز
دیدار نه پوست شام در روز تقا هرگز
در دوزخ بر آتش ناریم ترا هرگز
من این رحمت ابرو کو شا هرگز

از بیم جدا یون از دولت جاوید
مخبر نبود یکدم بیا و خدا هرگز

تولدت عمل از کار زار با پر
این سلطنت از زمان ارمایر

آن لذتی که باشد از شتهار صادق	شام بشارت وصل از روزگار پاپرس
مجنون عشق مارا از باغ رانغ کرم گوی	از وی تو سوز پوی بهار پاپرس
من خاتمان هر کس دم خراب اورا	من بعد اگر نخواهی اندر دیار پاپرس
هر شب لطف پرسم کا حوالی چگونه	ووق خطاب مارا از دل نگار پاپرس
بر تربت خراب عشاق ما گذر کن	وز ذره ذره خاکش تو انتظار پاپرس
عاشق نی چه دانی درد وراقی مارا	رور و تو این مصیبت از سرگوار پاپرس
عشقم قوی حسن جنبانه مرغ جان برد	قوی سحر اورا از هر شرکار پاپرس
عاشق که از غم من کایه گشت جان داد	این مرغزار را از مرغزار پاپرس
توصاف دل به دانی نالیدن سحر گم	آئین درو مندرک از در غار پاپرس

دل از غم دو عالم فارغ کن و بس انگ
آئی به پیش همی از لطف یار پاپرس

در جهان امروز بے پروا میباش	فارغ از اندیشه فردا میباش
کشتی پیدا کن و بنشین درو	ایمن از عرقاب این دریا میباش
بے خبر از ناله شبها مشو	غافل از احوال مخلوقا میباش
در پی خود کن دعا گویانیک	بد کن یا مردمان تنها میباش

دل بے درجیت و آخری ہنر کار درویشان و سیکناں سینکونی کن تو و نیکو نام شو داو خواہے را چو بینی داو زیر دستان را تو از یاد میا	بے ہوا می جنت الما و امیاش یا دکن از مرگ در دافزا امیاش بد کن مشہور در ایذا امیاش در دکان جاہ بی سود امیاش غزۃ این فرق فرق سامیاش
---	---

خلق را می توان صحت گشته پیر و این نفس ناپرواہیاش	نکستہ
---	-------

داد مرا جان تو بادہ از جان خویش حضرت و نیم شب گوید کامی بواجب اگر چه تو آلودہ بندہ مابودہ اگر تو گوید کہ کردہ عصیان بے در بہند دست رو بر رخ تو نیک و بد دعوتیگ تو صلح کنم جنگ تو خانہ زندان گور پر بود از مار و مور دولت زندان تن رو بہند سوسن	کفر مرا کرد نام گوہر ایمان خویش بیج مکن آشکار کردہ بہمان خویش بندہ ندارد پناہ جز در سلطان خویش رحمت بسیار من گوید بہرمان خویش رونہ کنم من ترا خوانم خاصا خویش پیش تو روشن کنم شعلہ تابان خویش من بنمایم در و روضہ شادان خویش بر سر کیون زخم خیمہ الوان خویش
---	--

کرمی پو فضل نام طلوعم بول	تا بفرستم بکش بنده نادان خویش
ابار امانت گران بنده تویی ناتوان	که بار ترا می کشم ز گیلان خویش
گر مرا جان بدن نبود بدن گویم بشمار	چونکه نیست با من پیر من گویم بشمار
که بپرسم لاشه من همچنان دور انگند	چاک شد چون بجا جام کفن گویم بشمار
در چین گرفتار تر سوز و گداز آنهم نباشد	چون نباشد یار من گویم بشمار
چون مرانی ز کونجی و مخوان قیاس	از گلستان گرد و بلبل زغن گویم بشمار
مرگ باشد بهتر است از زندگانی دوزخ	گر نه نیم یار خود این یسین گویم بشمار
یکسر موت میا واکم شنیدم گفته	اگر نباشد محی زانکار من گویم بشمار
از خانه آن ارده ام از دست عشق از دست	گشته و بیچاره ام از دست عشق از دست
ای کاش که بودم تا باز رستی از عدم	سینم از سر تا قدم از دست عشق از دست
پیر و ده کردم نان گشته ام ندر جهان	گشتم ضعیف و ناتوان دست عشق از دست
هم نیم شب از گلشن تار و سازم کن	چون شد این عالم از دست عشق از دست
هر روز و شب یوانه در گوشه و یافه	گویم بخوابم از دست عشق از دست

این سوز و آتش و غم سوخته آغای میم
انچه ابرو را چون شامه فک بدو کارها
با کس نگیرم الفتی از خلق دارم و خسته

آنگشت بدندان میزنم از دست عشق از دست
شیرینت که در این دست عشق از دست
چونم در کس تهنیتی از دست عشق از دست

تو ای محب مقدار اخوان پس این غم مگو با هیچ کس
نفره مگو تو زین سپیل از دست عشق از دست

ای غبار خاک گویت مهر چشم فلک
یا رسول الله توئی کان ملا پر کمال
هر که ادا موز ما بدر گویر خاک رت
شام بمان ندی سری بعبه شد سوا
در مقام قاتل نیست اگر ده سلام
از خدایت حمت از تو شفاعت ز شتر
تا ملک نشود دست صلاوة تو از است
گر نبود رویت می بود در کتم عدم
مرغ جانها را بود بر صلاوات لطیف تو
تا های عاصیان است خود را تیر

ای توجع خلق هر دو عالم یک سبک
که تو باید بدو بمان عالم را خاک
آن مبارک که ز فردا کی بر آید فلک
بر براق اهورا برق بپوش و تنگ
تو رسانیدی سلام حق امت یک بیک
در نجات عاصیان است نیست شک
عذر خواهی از گناه اهی تو شد ملک
هم ولی و هم بنی و هم ملوات ملک
بی شهری تو بخینت ان بریدن فلک
بس بفرمان تا گناه باز کنند از نامه

محی صلوات آن شفیع آن نبی بسیار گو
 مومنم یار است اندر تنگنای گوترنگ
 آتش دوزخ بسو و از حرارت های عشق
 آنچه نورش بود آیا کو بکوه طو تافت
 هیچ دامنستی که با یونس درین یابچه کرد
 حسن یو از کجا بودست گو دل میرد
 هست باغ آو در میوه درو صد هزار
 اگر حال حقیقت آرزو دارد که
 مشتری از لطیف تو بسیار از قمر تو کم
 چیز دیگر هست با هر روز اندر کائنات
 من زبان قال ارم او زبان حال ا
 خورده ام می شمرم مخورم بین و سر بر آ

زانکه داری تو بدی بسیار و نیکوئی ملک
 عاشقان دو جهان است این نام تنگ
 عاشق سون زانکه در دوزخ از یکدم و رنگ
 رفت از دوسو زهوش پاره پاره گشت
 کوفتی منوش بود در بطن ننگ
 از مسلمانان شهر مصر کفار رنگ
 یکطرف آن میوه را چید اندر تنگ
 گوهر و آئینه دل ازین صیقل رنگ
 زانکه هر مرد نیایش صفت و رنگ
 آن سبب کیست نگار انگس نون چنگ
 از دل مجروح فی نشنو توئی از نامی جنگ
 کو خراباده دارد با شدا و مخمور رنگ

بخت دلی و هشت از اینها بیخوش با برنج اند

درخت ساقی جام در باده دهان جان من
 کم نشدستی آن می از دل او بیج رنگ

نامه دارم سیه ترا ز شب تا یک رنگ
 با و جو تو نیم نو مید یار بیج رنگ

از سیاه و بی محشر یادم آید نیم شب	روی ز رخسارش را کردم با شکست رنگ
یک قطره سوسنی بر قلبی پدید کارمن	تا نماید در دل رخا ز خود هیچ رنگ
یار باین بارانت گیسوست خون گهم	مگر کم از حد بزن بیایا کشتی رست انگ
ای مسلمانان بین کرد اگر آیم بدید	بست چنان از مسلمانان همیدار بزننگ
چون بنیم هیچکس تا بر سر خود در کائنات	روی خود میالم اندر یک تر سا و فغانگ
گر خدا گوید چه آورد و برای ما ز خاک	روی گرد آلود خود بنمایم اندر گوزنگ
صلح کن یارب بد آنم که در خاک من	با گدائی عاجز می سلطان کجا کرد خجنگ
رحمت غیبیت پر نعمت منم طواف	از چنان بختی شیرین خواهم بر چنگ
کوری آینه که نویدم کنند از رحمت	بر من بیچاره رحمت کن فدایا بید رنگ
ای خود از لطف خود کن قیصر دار مرا	ز آنکه نیکان مردان امینند تیر خدنگ

ناله
مهی چون روی سفیدی گفت آه وای
نامنه دارم سینه از شب تاریک رنگ

تیر او پیوسته میخواستیم که آید سوسن دل	ایک میترسم شود پیوسته در پیلوی دل
دل من گم گشت اکنون در گامی که غم	گرد و کوبش در گرد و کبیت جوی دل
گلخان ایام از غنچه وفا آموختن	کو به بلبل تا دم آخر نماید روست دل

<p>گر سگ کوفتش کند دیوانگی نبوغ آتش ز غیرت زخم خلوت سر سینه را</p>	<p>چون ل من همیش بخ دو گرفته غمی گر بود آنجا بخیزد تو هم زانو دل</p>
<p>ای پریر دیان دل محمی بدست آرید با در نه تا محشر نخواهد کرد گفت و گوی دل</p>	<p>باز بجزای باز بجزای</p>
<p>که بود آیا که بجای جمال با کمال در قیامت محشر حاجت بفتح میور در جهنم فروش آن بودن اگر کیا تو اندرین بنیان بامانی ناکشتم من جل خانه عاشق و مشتاقان بشیر دوست اگر سر شو فردوس علی اشک خون خلقی بخت یکین پیچ یکین کشتگان بفره نماند هیچ دانی کیست این از سر می نیابا بر دوست بگشتی سجد سایه طوبی و حوض کثر و باغ بهشت که شود بی جذبه طایفس و صلاش متصل</p>	<p>زنده گردند ما هیامی و از آب لال بگذرد بر گو خلقی فرود یومی صل در همه عمر آئی و پرسی و گوی عیبت گردان آن بلباشی کجا باشد بلال کامچ دست هم در دمی یابید مجال گنجد اند خانه عاشق و دوامر محال در تو نام او نگوی بگذر انش و خیال یکشده هیچ نه در شته را باشد و بال سهل باشد در گذشتن از شرایت زل خوش مقامی شما اما جلال و اجل دره دره خاک آدم بعد چندین سال</p>

عشق وستی و جنون و طالع مادیده اند	چون مادر زاده گشتیم و پدر یکشا و خال
اول و آخر توئی و ظاهر باطن توئی	کیست بگر غیر تو و چیست بین قیل و قال
تو ز ما و ما ز بوی تو چنین گشتیم مست	ورنه مستی چنین تابی ندارد و احتمال
بوی یار آمد با آری سیاه بود و دوست	در شام آنکه دارد او بآن یار اتصال

بعد چندین قرن گویند رحمة الله علیه
چون بخوابند خلق شعر محیی صاحب کمال

غلام حلقه بگوش رسول ساداتم	زهی نجات نمودن حبیب و یاتم
کفایت ز روح رسول و لاوت	همیشه در دو جهان جسد و معاتم
ز غیر آل نبی حاجتی اگر طلبم	روا مدار کی از هزار حاجاتم
دل من ز حب محمد پرست آل محب	گواه حال نیست این همه حکایاتم
چو ذره ذره شود این تنم بخاک حیدر	تو بشنوی صلوات از جمیع ذراتم
کمینه خادم خدام خاندان تو ام	ز فادے تو دایم بود میاها تم
سلام گویم و صلوات با تو هر نفس	قبول کن بکرم این سلام و صلواتم
گناه بید من بین تو یار رسول الله	شفاعتی کنین و محو کن خیا لامم
نه هر که بدتر از من نیست من و تهرم	ندام اینک بتو چون شود ملاقاتم

<p>زینکیت ہمہ دانہ کہ من مستم</p>	<p>خلافتی کہ کند گوش بہت لایم</p>
<p>بگوئی محی کہ بر نجات مے گویند</p>	<p>درود سرور کونین در منا جامع</p>
<p>بر کمال عشق دیدار تو بالستایم در ہوا خرقہ ہائے قصر جنات النعیم تا ابد در دل اگر شعلہ زندنا ریم نیک و بد در زبانتا ابد باشد مقیم بے چندین تیغ نازدہ شود غم و بیم تا ابد خواہیم بودن بر ہمہ عہد قدیم شر بت بیمار دیدار تو نبود اسے حکیم کے نشاندہی گویند از سر کویتم بیسروپا کہ رفتہ بر صراط مستقیم نیست اندر خورد گوش ہر کس این درہم در درون پرہ رگہا ستا میدنیم تا شمار بخشنا پیہ در دآن شاہ کریم</p>	<p>اشک سرخ و زرد من گنج است گریم بی لہای تو ہوا دار تو کے خرم شود آتش عشق ترا ایدوست نتواند نشاند گر بیداری تو بر دوزخ تجلی جمال گر بیوی وصل تو باشد قرین وصل تو با تو ہمہ بشتہ ایدو در روز ازل چارہ جو آب شہد شیر میشد ہر شت چون کوثر اندر سایہ طوبی عطش بر صراط پل اگر دوزخ بود چون نگردد دوست اندر گوش عاشق را گوید فرہ در برون پرہ شہد انیمہ خوف و رجا ان گدایان برداوشین است نہیرند</p>

دولت دیدار حق محی قیامی در شربت	نور آن طالع تو باشد از لطف عمید
چون جامی عمر نیکی کرد با تو آن کیم	از بدی خود چو پرتوی تو آفرای لیم
تو بینی با تو او هرگز نخواهد کرد قهر	ز آنکه او خود کرد نمی قهر کردن تیغ
هر چه بخواهی تو از او میدریشک ترا	دست غالی کی دویل درگاه کریم
حق تنها قادر است کو چو سحر از خمیر	خلق عاصی ابرار و سالم از ناجیه
لطف او بیشک بر می بود بانی است	راستی مایه بدین سبکی سازندش
آنکه رحمان رحیم است تو سیدار و ترا	پس چو پاک از دشمن دیگر شیطان ابر
او بسوخت نیخواهاندش گوی تنگ	می وز اندر ترا از روضه عنوان سیم
دو بهشت غلذت زین خشت است و جفا	پس خبر بد تو چو بر قلب با هم نفس و دم
چون بان قال کرد در سوال گوی لال	واردت ثنابت هم فی بحال غم
دو سیه کرد با تو از ازل این مان	در مقام دوستی و منی با همی سیم

آنکه نعمت بسیار خواهد دارد و عظیم
تا به نعمتها کند محی بجات انیسیم

نی ناسک جالت قصه ایا مون کنم	خورشید از درون قصر با بیرون کنم
خورشید را رو خواهد داد آن طالع	گر نه رود در نورونی حضرت پیچون کنم

<p>روفته را جلوه ندانم که با دستم آب اردای بستی کوثر و طوبی بود گرنه در فردوس باشد دیدن یار و دوست ایها عاشق اگر مشتاق دار و ذوقا</p>	<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>
<p>گر دلدی باده عاشق که ما تمیم گر مادل تو یایم تسلیم تو بسازم نفرنجش میگوتام شود و جوت شیطان هزار فرسنگ از گرد تو گزید گر صد هزار شیطان اندر کشیند ای بنده تو به انکه بر تو کنیم حمت</p>	<p>ما آنکه دل با داور و زو شب قریم تا وان یکدل تو صدل بیا فریم چون با تو بعد از ان ما گویایم آفریم سیصد نظر چو هر روز اندر دل تو بینم بر تو ظفر نیاید با همچو در کنیم سو گند خور تو همچو ما نیز بر میبیم</p>
<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>	<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>
<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>	<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>
<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>	<p>ما بیک آتش بسوزیم و ترا مجنون کنم ما بیک دم کار بار هر دو را یکسون کنم زاویه درها و یه گرم و دیده خون کنم دیده مادر خورا نیست آیا چون کنم</p>

مقصود ما حسن یثربا شاد زانہ نہ ہر اہل دران خلوت کہ دروہ نیا جبریل سیکرنہ زراہلن خشک زرتروہنی پارسا گوید بکوسے مایا شونام باز دنیا کو قلندر خانہ عشق خدا شیخ عاشق ست مایا پر پی اتا ابد زہرہ مارا بہر از قبر مایا نیکی پر کفن مایا تو عاشق بوخی شمس دولت دیدار میخوایم در جنت علین	مانہ در صرا از براقتند و شکر میریم بیسر پاتا بہ پیش و ستاکثر میریم ماہر خوشید خود باد اسن تر میریم ماہر ان کو چہ خدا داتا کتر میم سوی عقبی عاشق بست قلندر میریم بی عصا و خرقة و کجول و لنگ میریم ما اگر نیکم و گرد ہم بدان میریم ما بگور از بہر آن دلبر سطرے روم مانہ آنجا از براے زیور و زمر میریم
---	---

محمی مارا ہجو کوہ افترده مے بہی ولے	ماہر حون ابر خوش بی یاوہیر میریم
-------------------------------------	----------------------------------

باز کستم لشکر و تاجہ فلک بر روم من ملک مقبلیم لیک دین نہرلم کشور دنیا و دین ارم وزیر نگین ہر نفس از علما میرسد این صلا	قلندر روحانیان گیرم ویر تر روم صفدر سبج دلم جانب لشکر روم چند شینم چین جانب لشکر روم دار ہم وزین بلا برد در لبر روم
---	--

پیر خرابات جان گر کشدم مو کشان
بنده کجائی بیابیش شه از سر و دم

قبله حاجات دل کوی خرابات
وقت مناجات دل محی بر اندر دم

زبان سبزه سنگدل جور و جفا میبیم
سن مرغ آتشخواره باد آه و دلم میبیم
دکام مردم باد خوش نشاد و عشق میبیم
پیر این سبقت اگر بوی نبشته خار میبیم
سینه تنگست دل از غیر میبیم
بیگانه ام بام دمان خوشن بین میبیم
از کس منخواهم و فازان بوی میبیم
آخر بجای دانه هادر گور جا میبیم
من غنیمت کرده ام در دو بلا میبیم
مژده بسود دل ازان بند قبا میبیم
همان غم آمد مراد جان سیر میبیم
تا چند این بیگانگی دل شتا میبیم

محبی بسی لذت بود در عشق در زیدن کو
همچنان مرا مشکل بود صبر رضا میبیم

خوش آن غم خاک من در آبه بپاک تو میبیم
میدانم مرا می آزمائی باشد از بد خو
اگر در باغ ضلوع خویش اینم چنان نبو
فرایت این زبانم بتا بدست پیش این
تو سوی خلق میدیک و من سکو تو میبیم
که آن حالت منی منیم که از خوی تو میبیم
که شب در باغ خود را بر سر کوی تو میبیم
که صد دلم میداد چو بر تو میبیم

عجب نبوغ و اگر عاشق خود سرگران بود که صید سببه با هر مو گیسو تو میدیدم

ناله صورتی
بیادم آمد ای محبی که چون غبار کافور
بهر جام سایه افتاده از بوی تو میشم
ای بخت باز تو را

هرگز مبادا آنکه بهشت آرزو کنم
چندین هزار جان گرامی شود بیا
چون دست من بجام صانع نرسد
آن سال مه مباد که بی ماهر و بتو
خود را بدار بر شدم از دست جواری
خود را به پیچ بهر چه بی آبرو کنم
کز من حدیث طره او سو بگویم
قلاش آمد در می از و آرزو کنم
یک خطه زندگانی خود از رو کنم
وز آه جان که از رسن در گلو کنم

ناله صورتی
ای محبی اگر کی بکشم رو که در نماز
شرم شود که رو در گرسو او کنم
ای بخت باز تو را

بمخو و مشغول میگرددم که از خود بیاورم
ومی کو هست چشم تا نگردد و هیچکس که
بین در سر هبادم ز بی فکر محال
ترا از من بچه جستنم پیش از کنون
بوی قی دل صد پاره من در میان
گهی در دل گهی در سینه افکار میجویم
همی گویم نشانش از رو دیوار میجویم
ره و رسم و فغان فرخون میجویم
همی گردم بهر جا ترا اغیار میجویم
کنون هر پاره آن از سر هر غار میجویم

<p>چنان گشتی محبی که گردوم شود عیب اخی شل آن زیکه در دل مهر یار دایم یاد باد آنکه فارغ بودم زبان و بها کور باد او دیده ختم خوش آن فزین باد و گردانی از من چونکه ایم سوی تو شکر گزناه یرون از دم کیار گه نایس که دمی خود اخی شل از روزیکه من</p>	<p>همان ساعت نشان ز پائی ای میجویم سینیه پر سوز چشم اشکباری دایم در کنار از اشک گلگون لاله را می شوم دیده بر راه سمنه شهسوار دایم آخزای بیان خشن با تو قرار می شوم گرم از خوف و خطر خاطر گذار می شوم آرزوی بوس امید کناری دایم</p>
---	--

بخت از دست بهفت باز ماند

<p>اگر کسی پدید میگردی تو محبی در جواب گویم آنجا یکس یک خطه کاری دایم</p>	<p>نغمه از زبانی بیاید نغمه از زبانی بیاید</p>
--	---

<p>دو چشم از بهر آن اهرم که در زار او بینم کند جان در تهم آمد شد صیاد در تهم نخواهم دیده روشن که بر غیر می ناک چو مجنون که صحرایان و دشت میدارم ز رشک آنکه خواهد از گمان خوشی محی بخوابم که خواهد شد مکن آنخت اهرم</p>	<p>و گر آن ولتم نبود در و دیوار او بینم چو باکال بلند شیوه رفتار او بینم همان بهتر که از نور رخسار میدارم که با و حالتی از زنگس بیار او بینم همه کس شک کین بر پی آزار او بینم که من راز در شش شب غم خویش نیرام</p>
---	---

تلاشت اینک میگوشاید با آرزو دل
نه آخر عاشقان باز نمی بینند
بروز وعده از هر جا که آوازی ز در آید
بیامجلس عیش تو برگ عشرتم این بس

مرا در دل برود خوشی چندین زود در
تو هم رحمی میکنی بمن که در شفت گیتارم
ز شادی برهم از جا که باز آمد ز دریا
که افتد بخت سخت خونی از چشم خورم

چه حالت اینک هر که وعده و صلیس میخیزد
هماندم مانفی پیش آید از بخت نگویند

بغیر از سایه در کویت کسی محرم نمیباید
چو مجنون آه و صحرایان و بیابانم
بروای مایه شیون بر بار بخت کن
با آن مایه شادی بود نمکین که جویب
مرا حدیث نیست لیکن اینقدر گویم
ندام عشق من گم گشته با بنجودی فرو
منم عاشق مراد لیش یا ندیش مریم
گرد عاشقی محی کم از فرهاد و مجنون
نچندانی نگارم که شرح آن توان دان

کنون زرم شیشه آینه خان کاهم نمیباید
که بوی مردمی از مردم عالم نمیباید
که غیر از لذت و شادی من با تم نمیباید
دل شوریده خود را در گرم نمیباید
که از تو حالتی میبوم و ایندم نمیباید
که آن خم شوقی اول زد و دغم نمیباید
که ذوقی که جراحت بنیم از مریم نمیباید
اگر دیشان شبانیش یار کم نمیباید
خداوند ابرو من یار وقت جان دان

خداوند اربابستان شیطان ای	چه حاصل مراوی است شنان دان
دم آخر من بیا ز تو خواهم چیرا دل	که کار تو مرا از غارت شیطان دان
خدا یا دستا در چون بفضل غنی همان	بسکب خج و آندم ان یکا استخوان دان
بیامر از عمر عمر که از لطف کرم باشد	که در آخر دمی آب است بهشتگان دان
سرخالم گواهی و بنیکو کز نیکو سیات	پیل مردن بنیکو کی گواهی دان
بخشای من ای جان شفاعت کردن	که بی منت ترا شاید مراد بندگان دان
منی بنیم ترا از تو عی بنیم من عاصی	خلاصی از عذاب بنمای آبرهان دان
از ان بر کنده امل را زهر خیر است	که جان از وقت جان دانی سانی توان دان
منم فلس بن خلق و عذر کرده یارب	که خواهم کنج حمت ابدت دان
بقدر دوزخم جاده بچندان کز گنه پاد	من بد را در غیت جا و خدایان دان

خدا ای محی در دنیا بجز خون جگر نبود
 که دار و صنعت دل و را کبا خج بچکان دان

کاشه سر شد سفال دیده گریان همان	تن بکویت خاک گشته ناله و فغان دان
دل نماند ز تشنه در جان شیر بنیم هنوز	جانه جان چاک گشته آیتان دان
آب شد و چشمه هم شک در کوه آب	خویشی شوق همچنان دل سختی خوبان دان

کافرا آتش پستی فتنه آتش افشا گرترا نسبت کنم با هر و مه باشد خطا گلستان فتنه لیل از فغان خوش دل جورا و خراب از حالش بی خبر پنجوا گشتی لم زانکه گر گرم بے	بت پستی من ز دل بریان همان چو توافرونی زهر و از تباہان همان عاشق روم همان ناله و افغان همان ملکت ویران شود بی غوری سلطان همان بخت من شد همان مهری ران همان
---	--

بهر زمانش شربت دیگر سفرهای طیب چونکه باشد محی ال افکار دران همان	بخت من شد همان مهری ران همان
---	------------------------------

مجال کی بود با تو خوشتر خوشتر زمانی خلوتی خواهم که گویم حال غم قدردار و ترا چون هر سرو و من گوید بجان بنیادن یک سخن بیدار و بان نباید گفت با سیر و دهر گز و صف حسن	که پیش چو نتوبد چو نمی آرم سخن گفتن که نتوان شرح حال خوشتر خوشتر توان قیام خوش کویت باز و هر سخن گفتن که از شیرین حکایت خوش و با کوه گفتن که بجا صلح و بسیار از گل با سخن گفتن
--	--

غم تو از دل محی نخواهد شد آسانی که نتوان با مقیدی جت ترک وطن گفتن	بخت من شد همان مهری ران همان
منکه بهتر زنده دور از دگر یا خوشتر اگر بر فتم می کشد باشد بجای خوشتر	بخت من شد همان مهری ران همان

نی مراد خانه کس آه و نی در مسکن ایکه مینالی و عشق یار و جور روزگار گر ز عشق افزون در بپایان من تا نهادم بر سر کوی قدم بی اختیار بکه زاری میکنم بهوش گدازم هر زمان	میتوانم بود یکدم در سرای خوشن سوی من می بین کن شکریه خوشن فکر میکردم بجان گرد و هوا خوشن تو تپائی دیدم سازم خاک پا خوشن باز می آیم بهوش زناهای خوشن
---	---

غیر محی کو خود از بهر تو خواهد در جهان هر که می خواهد ترا خواهد برآ خوشن	باید بداند باید بداند
---	--------------------------

گر تو طلبی داری بیداری بشا کو آندوست ز هر ذره خود رایه شما بنو هر چیز که ز جستی بهر تو حیا کرد بسیار گنه کردی از حق تو نه ترسید چون گوئی یا الله گوئیم تو لبیک بر خود نه کردی رحم من بر تو که جنت بینده و شنونده جز من کسی نگرفته من اول من آخر من ظاهر من باطن	با ذکر عذای بدن در خلوت تنها کو در شرق و مغرب یکم دیده بینا کو تو پیچ مینگوئی کان خالق اشیا کو از ترس غنا بترس تا لیرن شبها این بنده نواز میا جز حضرت مارا کو دستی که گزنگاران غیر از کرم ما کو بی سمع و بصیر چون من بینده و شنو کو جمله منم و جز من یک ذره تو نبسا کو
--	---

از غایت پیکر پنهان بود این دم	پیدا چنان پنهان میگردد تو آید
ذات صفت اسم چون خلق بظا که	هر کون آید بگرگان و شهر آشپا

نیم صورت	آید دست محی الدین میگفت ای صفا	نیم صورت
نیم صورت	گر تو طلبی داری بیداری شبها	نیم صورت

هر دم گرمی آن دیده که بینم در جمال تو	نیم نو میسر چون عمرم گذشت اندر خیال تو
تو حبت ای نیکان همن راه و تنج	که یمن شد مرا آنجا تنجی صال تو
سرن یوانه در دوزخ بزنجیر تو نوشن باشم	اگر کیا برسی تو که مجنون صیقل تو
چو بگو عشق تو آید مرا استخوان من	بسوزاند مرا آتش ز عشق آن جمال تو
تو شمر بهک حبت ایمان کی دی ضلوع	نشدم تشنگی مارا از آب این لال تو
میسار اگر و حور عین که مستان آن حضرت	جمال حق ہی سینه زلفت خط و خال تو
مگر برده بایم از زینش چشم شقایق	و گرنه که توان دیدن چنان کمال تو
با کلویم ای مالک حسان الله و اهل کفتم	که از اندر من سوز و جهم با سگال تو
جگرهای کباب نگر و دنا اید سیراب	مگر ساقی شود و ما رخسار و بجلال تو
بدوزخ گرز من سپر که چونی محی آتش	شوم من تا ابدست و کمز قصه سوال تو
افسرشای نخواستهم خاک پای یار تو	بال کو بشکن بر آن سایه دیوار تو

بجست توین یافتن در دکان محرم در جنت با کمال تو

<p>سرور گیرم که دار و باقد او نیست در جهان گیرم که گل یار او جنبید دیدم آهوا گر چه دلفریب آمد و وصل او دشوار بے اوزندگی شود ای خوش آغاشق که عشق خویش نشان زد</p>	<p>آن گل شنار که آن شیوه رفتار کو آن تبسم کرد آن شیرین او گفتار کو آن کرشمه کرد آن غمزه خوشنما کو مردن بیز خشم هم تنگست پیادار کو وصل هر آنجا که بخید یار کو اغیار کو</p>
<p>جان فدایت دکار و کفر زان تست باز رسید از قیام محی دل افکار کو</p>	<p>آشنا با هر غمی و ز خویش تن بیگانه هم شوم غمگین که او جا کرد در ویرانه</p>
<p>من کیم رسوا شمر و عاشق دیوانه هم شوم شاد از غمش گرد و دم منزل گرفته ترک شهر آشوب من کشور نمی آید که گیاه در وید از دم که خار نسیم میخورد خون دل خود را بستی میایم</p>	<p>آشنا با هر غمی و ز خویش تن بیگانه هم شوم غمگین که او جا کرد در ویرانه تا نکرد اول غمش صد رخنه در هر خانه من بکیرت کین همه گل چون از دانه تا کنم گستاخ پیشین نامه رستانه</p>
<p>گفتم محی که باشد تا دم از عشقت زنده در طلب لب آن در عمارت شکر مرده اند</p>	<p>کجا به لذت شادی غم صدمه و تلک</p>

<p>شدم میگاہ از خویش نگشت آشنا بہن بہن قصد پیچمن در رہ ققادیہ از ہر دلم طاقت نمی آرد تو ہم انصاف پیش برو ایجان ازان گلزار کوسوی آفتاب کشانیدم قباتا من پیاسیم ز عمر تو</p>	<p>کند بیگانی خیرین بہن آن کشتا کہ ز حد بگذشت مشتاقی نیای سوا ہما کہ ز تو جوہر جفا چندین بہن مہر و وفا تا کہ کشیدن منت بسیار از باد صبا تا کہ گرہ در دل مرشد ازان بند قباتا</p>
<p>گر او را کشتنی باشد یک پیش و نہ کن از او بود در دست تو می سپیر و مبتلا تا کہ</p>	<p>بابل خوش بودی و در غم قرار داشتی گر چنان بود کہ چون من یاد کاری داشتی آفتاب آتش من گر شرب داشتی گر نہ آن بود کہ از شکستہ خار می داشتی گردل بریان و چشم اشکبار می داشتی</p>
<p>گردل غم پرور غمگساری داشتی نام محزون در جان ہرگز نبود آہن ہر دو عالم را ز یک تو سر اسر داشتی گل چنان غرق غرق گشتی ز خجلت پیشوا نسبتی نیست با من شمع در سوز و گدا</p>	<p>بابل خوش بودی و در غم قرار داشتی گر چنان بود کہ چون من یاد کاری داشتی آفتاب آتش من گر شرب داشتی گر نہ آن بود کہ از شکستہ خار می داشتی گردل بریان و چشم اشکبار می داشتی</p>
<p>یار می گر کشود رخ میسان مرؤن ترک یار خویش کردی ہر کہ یار داشتی</p>	<p>یار می گر کشود رخ میسان مرؤن ترک یار خویش کردی ہر کہ یار داشتی</p>
<p>ہو فایاری چنین جفا کاری کنی</p>	<p>نست قمت آنکہ یکیدی فاداری کنی</p>

<p>یہ نچہ قسمت باشد ای بیرحم انصاف بد باوجود مردم دیگر سے دامن چرا وقت آن آمد کہ دستی بردن ارم نمی خانه دل گرفتہ روزیاد و روتی</p>	<p>بر من مسکین ستم باد دیگران یکر کنی میل زایم جانب ندان با ذکر کنی خون از دست دل تاجید خو بخواری کنی سهل باشد ہر عمارت کش تو سہزاری کنی</p>
<p>شہین وزاری مکن محی دیگر کان سنگدل جو را فرون میکند ہر چند تو زاری کنی</p>	<p>دین بدن خاشاک ہا یار بود کاشک خاک من خشتی ازان دیوار بود کاشک دایما چون دل تہم بیا رہود کاشک جو را مثال تہم چون یار بود کاشک اینک شد اندکے بسیار بود کاشک</p>
<p>اینکہ سر برین بود بردار بود کاشک تا صبا خاتم نبودی ز سر کوی صلیب چو نتو گاہی میکنی پریش مرض خوشی را بکہ بیدار تو افزون میشود و گہ غیری خلق پا وجود از جور بسیار گویم ہر زمان</p>	<p>چو نتو توانی کہ همچون گل جدا کردنی غا محی دل افکار تو آن خار بود کاشک</p>
<p>برون آشوب از من قتل پیش رنج تو حال من ہمید آمد دیدم کہ سید</p>	<p>از حد بکہ مرثیاتی تحمل بیش ازین چو خود را دور میکردی تعافل بیش ازین</p>

بطرف گلستان گیره را و قدر گل شکن / کشیدن سرخپسین ببلبل پیش ازین

اگر تیل غزاداری بیا و قتل محکم کن
بکار اینچنین نیکو تامل پیش ازین تاک

خاتمه الطبع

بسم الله الرحمن الرحیم
بسم الله ما اعظم شأنه درین عالم و تا قرآن به کام مبینیت جام دیوان کرامت بنیان من
تصنیفات کرامت یات مهر میر سماعان غواص طبع زخار التیاج سیاح صحرا تحریر
سیاح بحر تقدیر عصا طریقت احمدی سالک سالک حقیقت سرخی زلف موزید
مقبول محبوب بجانی سرگروه اولیا الله مقصد اکامیلین حق آگاه فرزند رسول جگر گوشه
بتول پیوستگی و ششضمیر حضرت قطب الاقطاب ث الاغلام میران محی الدین اقبال و جلی
رضی الله عنه به نهایت حسن کتابت از اتمام طبع و سی وادوان در مطبع اقبال مطبع
منشی نو لکشور واقع کاینو در سیر پرستی عالیجناب معالی القاب خوجو منفق و روزگار
بها در منشی پراگ ز این صیاح بجا گو مالک مطبع و ام اقبال با اتمام مقصود
منشی به گوان دیال صاحب عاقل حبیب مطبع باز هم بیا به جولانی طلوع
علیہ طبع در پر کشید

کلیات غالب مرزا اسد اللہ خان لکھنوی
کلیات جامی تصنیف ملا عبد الرحمن جامی
انتخاب کلیات عتاسہ خسرو اسمین
چار دیوان ہین۔

۱۔ دیوان تحفہ مصنفین کا کلام ہے۔
۲۔ دیوان سلاطینات غفران شاہ کا کلام ہے۔
۳۔ دیوان غزل اکمال جو کمال عرفا پس
برس میں تالیف فرمایا ہے۔ دیوان بخت
قیمت کلام نگاہم سری۔ یہ کلیات ایک انتخاب
ہر جاہ دیوان روشن طبع سخنور صاحب کمال
ملقب قطب ملی ہند حضرت امیر خسرو دہلوی۔
کلیات نظیر غنیا پوری۔ از خوش فکر
ملا نظیر غنیا پوری۔

کلیات ظہیر قاریابی تصنیف صاحب الحکام
ابو نصر قاریابی۔
دیوان ظہیر قاریابی تصنیف ایضاً
دیوان صاحب کامل۔ از مرزا محمد علی
صاحب جرنزی۔

ایضاً انتخاب دیوان۔
دیوان حافظہ غنی خوشنما از انکشت
طبع روشن صاحب باطن لبیان الغیب حضرت
خواجہ شمس الدین حافظ شیرازی۔
ایضاً۔ مطبوعہ جدید بہت خوشخط۔

دیوان شمس تبریز مشہور کلام از روشن
طبع ولی اور از محمد بن ملک داد معرون بہ
شمس تبریز۔

دیوان حضرت خواجہ قطب الدین گنجشکا
کا کلام بڑا شیر۔
دیوان خواجہ معین الدین ہشتی۔
یہ دیوان نایاب بعض عنایت ایرادی سے
اس مطبع کو ملا تبر کا طبع ہوا۔
دیوان غنی۔ استاد اہل زبان کا کلام
ہو از جلوہ طبع غنی رشتی اور ناداقت
کلام زیب السنا کہتے ہیں وہ نادرت ہے
تذکرہ سے ظاہر ہے۔

دیوان غنی۔ درسی دیوان مصنف ملا
محمد ظاہر علی غنی کشمیری۔
دیوان متاب۔ از سخن نازک فکر منشی
متاب رائے سری واسٹوہ رئیس کٹرہ۔
دیوان موزون۔ از خوش فکر علیغیا
راجہ رام نراین سری واسٹوہ کھرے۔

دیوان ناصر علی شاعر نامور کا کلام ہے
جو ہر معطل یعنی دیوان مرزا گل محمد ملاتی
اہل زبان اور اسکے ساتھ غنی جو اہر سنگ کا
کلام ہے جو تلامذہ مرزا صاحب سے ہیں۔
دیوان ہلالی۔ از کلام اہل زبان۔

میاں بخودی - دیوان بخشی سینل سنگ
بنارسی بخود مخلص -

دیوان قاسم - مصنف ملا قاسم دیوانہ -
دیوان نویدی - فارسی غزلیات مصنف
باداوری مبتدیان -

رباعیات عمر خیام بخشی بر رباعیات
نعل دودین اور اوشاد ذکی کلام کے
اعلیٰ درجہ ہندی ہیں -

اخراج جدید - صنائع شعری میں نادر
کلام ہے از جلوہ زد طبع رائے کشن گسار
رئیس ضلع مراد آباد -

قصائد بدیع -
نظام - یہ نواب نظام الدولہ محمد مراد علی خان
قصائد مکتوبہ ان مصنف عبد الاحد -

قصائد بدیع خواجہ - مصنف بخشی متھن لال
صحبت مخلص -
قصائد عربی - محشی مصنف مولانا جمال الدین

عربی شیرازی -
قصائد بدیع ریاح بخشی مع فرہنگ مصطلحات
ساتی نامہ ظہوری بخشی -

قرآن السعدین بخشی مصنف میر خسرو دہلوی -
تذکرہ شعرا -

تذکرہ گلشن بیار - شعرا و نامی گرامی متقدمین

تذکرہ ہے مولفہ نوبہ محمد مصطفیٰ -
مشرقیہ دہلوی -

قدر پارسی - مجموعہ منتخبات بایض شہار
از مولوی عبدالغفور خان نساخ -

خزانہ عامرہ - شعرا و متقدمین تذکرہ
جنیون نے لعلہ سخن عطا حاصل کی ہے مدد
حضرت مولوی علام آزاد بلگرامی -

جواہر العجایب - ذکر زمان شاعرہ
ہو مصنف اشفاق فری بن ہر دی شہور و
ہر حمد میں طہاسب شاہ ایران کے تذکرہ

تالیف کر کے مقام شہرہ حضور اکبر شاہ
بادشاہ ہند کو بشور ارمان بند بھجا -

تذکرہ حسینی - نوادہ تذکرہ ہے مولفہ
میر حسین دوست سبیل -

کتب قصص نظم و نثر و غیریہ

خسرو نامہ - مینی شہنوی خسرو گل بہت نادر
شہنوی ہو کو بظاہر ایک صانع شایان ہے مگر

بیاطن حقیقت روح و جان کا اعلان ہو از جلوہ
بلج عرفان پسند حضرت فرید الدین عطار -

شہنوی مخزن اسرار - مصنف مولانا
نظامی گنجوی -

CALL No. { ۱۹۱۶۵۵۱.۸ } > ۱۹ م ACC: No. ۷۰۵۵
 AUTHOR محمد الیزید بن عبد القادر جیلانی
 TITLE دیوان حضرت غوث اعظم

> ۱۹ م		۱۹۱۶۵۵۱.۸	
۷۰۵۵			
محمد الیزید بن عبد القادر جیلانی			
دیوان حضرت غوث اعظم			
Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY **ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY**

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

